

Visų šalių proletarai, vienykitės!

ZARASAI
1958 m.
gruodžio
9
ANTRADIENIS
Nr. 143(1721)

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS Kaina 15 kap.

Auklėti jaunimą komunistinės pažiūros j darba dvasia

(Iš liaudies švietimo skyriaus vedėjo drg. Budavičiaus pranešimo)

Norint pereiti prie komunizmo reikalinga ne tik galinga materialinė-techninė bazė, bet ir aukštas sąmoningumo lygis visų socialistinės visuomenės piliečių — tų piliečių, kuriems teks tai bazei vadovauti. Todėl reikia ryžtingai gerinti visą tarybinių žmonių auklėjimo darbą, kelti jų komunistinį sąmoningumą bei aktyvumą.

Didelis vaidmuo čia atitenka mokyklai. Ji auklėja priaugančiąją kartą, kuriai neabejotinai teks gyventi ir dirbti komunistinės visuomenės sąlygomis. Todėl jaunimo komunistinį auklėjimą turi būti atkreiptas itin rimtas dėmesys. Kiekviena tezių eilutė bylotė byloja apie rūpinimąsi jaunuoliais. Ir visos šios dokumentas visapusiškai atsako į klausimą, kaip išauklėti jaunuolį, būsimąjį komunistinės visuomenės narį. Kuo giliau mes studijuojame drg. N. Chruščiovo tezę išdėstytus faktus 1959—1965 metų TSRS liaudies ūkio vystymo kontrolinius skaičius, tuo aiškiau įsąmoniname liaudies švietimo sistemos neatidėliotino pertvarkymo būtinumą.

Mūsų mokykla atliko didelį darbą. Tačiau šiandien jos kryptis jau

nebeatitinka naujų liaudies ūkio uždavinių. Šiandien mums būtina atsisakyti darbinio vaikų auklėjimo nedavertinimo. Ligi šiol mokyklos nepilnai paruošdavo jaunuolius būsimai praktinei veiklai, mažai diegdamo pagarbos fiziniam darbui. Dėl to daugelis jaunuolių, baigę vidurinę mokyklą, nenoriai įsijungdavo į gamybą. Tuo tarpu šalies technis-ekonominis vystymasis kelia vis naujus reikalavimus kiekvieno darbuotojo, kiekvieno eilinio darbininko kvalifikacijai kelti. Todėl mokykla privalo, ir tai težėse itin ryškiai pabrėžiama, jaunimą auklėti taip, kad iš jo išaugtų pilnaverčiai darbininkai, bet kuriai liaudies ūkio sričiai.

Tuo būdu, draugai mokytojai, praktinis mokymas, pagrįstas gilia dalyko teorija, tampa mokyklai būtinybe.

Mums dabar būtina pergalvoti ir pateikti savo pasiūlymus, koku būdu įgyvendinti šį pagrindinį uždavinį mūsų sąlygomis, kaip pertvarkyti mokymo planus ir programas, kelių metų mokykla įstengs išspręsti pilno paruošimo būsimai praktinei veiklai uždavinį. Būtina apsvaistyti, kaip galima geriau organizuoti praktinį darbinį auklėjimą pačioje mokykloje.

Ruošti daugiau kadru kolūkinei gamybai

(Iš Degesiškių septynmetės mokyklos direktoriaus Razzivino pasisakymo)

Mūsų, Capajevo vardo, kolūkyje rasime ne vieną jaunuolį, kuris, baigęs vidurinę mokyklą, stovi nuošaly nuo kolūkinės gamybos. Tuo tarpu artelėje, kur beapsisuktum, trūksta gerų kadru. Turi kolūkis traktorius, o nėra gerų mechanizatorių; apleista apskaita, nes nėra gerų sąskaitybos darbuotojų. Kodėl neįsijungia į gamybą buvusieji abiturientai? Atsakymas aiškus — jie nebuvo tam

Daugiau įtraukti į darbą mokinius

(Iš Vajesiškio sept. mokyklos direktoriaus Vaitonienės pasisakymo)

Mūsų mokiniai ligi šiol mažai yra įpratę gerbti kito darbą. Šį trūkumą padėtų išgyvendinti savęs aptarnavimo stiprinimas mokyklose. Dabar mokyklose visus darbus atlieka valytojai, o didesnę jų dalį galėtų atlikti patys mokiniai. Jie galėtų patys sutvarkyti klases, koridorius ir sekančią dieną sėsti į savo pačių sutvarkytas patalpas su pasididžiavimo jausmu:

★
Gruodžio 6 dieną įvyko rajono mokytojų bei liaudies švietimo darbuotojų pasitarimas, apsvaistęs TSKP CK ir TSRS Ministrų Tarybos tezes „Dėl mokyklos ryšio su gyvenimu stiprinimo ir dėl tolesnio liaudies švietimo sistemos vystymo šalyje“. Diskusijoje šiuo klausimu pasisakė 17 žmonių. Susirinkusieji karštai pritarė partijos ir vyriausybės nutarimui stiprinti mokyklos ryšius su gyvenimu, gerinti liaudies švietimą šalyje, ir padarė eilę pasiūlymų, skirtų spartesniam ir geresniam šio uždavinio įgyvendinimui.

Kai kuriuos pasiūlymus spausdiname šiame mūsų laikraščio numeryje.

Specializuoti antrąjį mokyklos etapą

(Iš mokytojo Nevronio pasisakymo)

Antrame etape mokyklose darbinį paruošimą geriausia specializuoti. Mūsų rajone galėtų būti 2—3 antrojo etapo mokyklos. Viena jų galėtų ruošti daržininkystės, sodininkystės ir laukininkystės darbuotojus, kita — gyvulininkystės. Bendrajame lavinimui dienos krūvis — 4—5 pamokos, o likusį laiką skirti praktiškam specialybės mokymui. Turėtų būti ir fakultatyviniai dalykai — šoferių, traktorininkų, siuvimo, kirpimo, kulinarijos, Turmante — geležinkelio darbų ir pan.

Kadangi tokiems dalykams dėstyti mes neturime kadru, būtų tikslinga steigti šios rūšies neakivaizdinio mokymo įstaigas.

Fiziniam lavinimui — daugiau dėmesio

(Iš mokytojo Šakėno pasisakymo)

Zmogus grūdinasi, auga darbe. Todėl neatsitiktinai naujoje mokykloje daug dėmesio skiriama fiziniam lavinimui. Mums, mokytojams, svarbu pasiekti to, kad fizinio lavinimo pamokos iš tikrųjų padėtų paruošti moksleivį būsimajam praktiniam darbui — užgrūdinti jį, duotų kai kuriuos įgūdžius, meilę fiziniam darbui.

Būtina atsižvelgti daugiau į anatomines mokinių savybes, į jų išsivystymo netolygumą. Dėl to geriau būtų berniukams ir mergaitėms fizinio lavinimo pamokas vesti atskirai nuo V klasės.

Dar silpnoka ir fizinio lavinimo bazė mūsų mokyklose. Ji be geresnės bazės sunku pagerinti ir darbą.

Tvirtus gimtosios kalbos pagrindus — pradinėje mokykloje

(Iš mokyto. Klimavičienės pasisakymo)

Nuo antrosios klasės kalbos, sudaryti tvirtus mūsų pradinių mokyklų mokiniai paraleliai mokosi dvi kalbas: lietuvių ir rusų. Reikia pasakyti, kad toks paralelinis kalbų mokymasis perkrauna mokinius, jie negali pilnai įsisavinti gimtosios kalbos pagrindų. O be jų neįmanomas ir geras, sąmoningas rusų kalbos mokymas.

Todėl, atrodo, būtų geriausia pradinėje mokykloje mokyti tik gimtosios kalbos, sudaryti tvirtus jos pagrindus. Panašų pavyzdį mes matome RTFSR mokyklose, kur ligi V klasės mokoma tik gimtoji kalba. Reikia peržiūrėti ir pradinių klasių programas padidinant pamokų skaičių gimtajai kalbai.

Rusų kalbos dėstymas mokykloje labai reikalingas. Bet jį reikėtų pradėti nuo V klasės, kai mokiniai jau labiau subrandę.

Užsienio kalbą mokyti reikia praktiškai

(Iš mokytojos Trinkūnaitės pasisakymo)

Dabartiniu metu jaunuolis, baigęs vidurinę mokyklą, neturi susidaręs pakankamų praktinių svietimos kalbos vartojimo įgūdžių. Kaltos daugelio programos ir vadovėliai. Mažas valandų skaičius užsienio kalbai, o vadovėliuose labai maža literatūrinių tekstų. Mokiniai priversti mokyti tik gramatiką, kas yra jiems ne tiek kalbos mokymuisi.

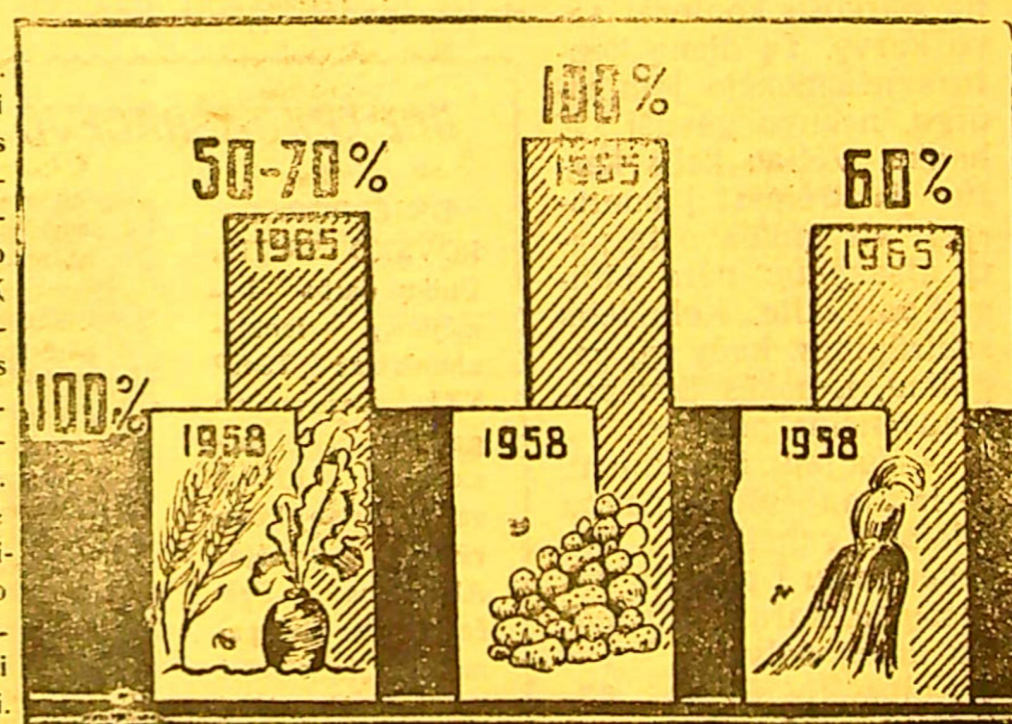
Reformuotoje mokykloje užsienio kalbą reikėtų palikti ir pirmame etape, o antrame padidinti savitinių valandų skaičių ligi penkių. Reikia reformuoti vadovėlius, daugiau vietos skiriant literatūriniais tekstams, praktiniam kalbos mokymuisi.

NEUZMIRŠK ŠIŲ SKAIČIŲ!

SPARČIAI KYLA ŽEMĖS ŪKIS

Nuolat keičiasi kolūkinio kaimo vaizdas. Kasmet žemdirbiai pasiekia vis didesnius laimėjimus. Ypač didelis žemės ūkio kilimas prasidėjo po 1953 metų TSKP CK rugsėjo Plenumo, kuris priėmė istorinius nutarimus dėl priemonių žemės ūkio gamybai sparčiai vystyti. Žemdirbiai patys ėmė planuoti gamybą, šeiminkiška pradėjo tvarkyti ūkį. Kolūkiečiams buvo panaikinti privalomi pristatymai. Įvestos vieningos kainos, technika perėjo į kolūkių rankas. Šios ir kai kurios kitos priemonės pakėlė kolūkiečių aktyvumą.

Pasiaukojantis žemdirbių triušas duoda džiugius rezultatus. 1957 metais Lietuvoje grūdų gauta beveik du kartus daugiau, o cukrinių runkelių net trigubai daugiau, negu 1955 metais. Puikūs laimėjimai pasiekti didinant pieno ir mėsos gamybą.

Grūdų, cukrinių runkelių, bulvių ir linų pluošto gamybos didėjimas 1959—1965 metais.

Septynmetio planas atveria runkelių lygį 3 kartus, bulvių dar didesnes žemės ūkio vystymo perspektyvas. Per septynerius metus grūdų ir cukrinių runkelių gamyba Lietuvoje išaugs 1,5—1,7 karto, bulvių — maždaug 2 kartus, linų pluošto — 1,6 karto. Apskaičiuota, kad pasiekus šiuos rodiklius, respublika viršys prieškarinį cukrinių

runkelių lygį 3 kartus, bulvių — 1,7 karto. Žemės ūkio darbo žmonių pasiekimai šiais metais ryškiai rodo, kad didinga partijos programa — sudaryti žemės ūkio produktų gausumą mūsų šalyje — bus sėkmingai įgyvendinta.

(ELTA).

BŪSIMOJO GYVENTOJŲ SURAŠYMO PROGRAMOS TURINYS

1959 metais sausio mėnesį bus atliktas Visasąjunginis gyventojų surašymas. Šis surašymas turės labai didelę reikšmę mūsų šalyje. Yra Vyriausybės patvirtintas surašymo lapas, kuris susideda iš 15 klausimų. Atsakymų į tuos klausimus nagrinėjimas suteiks galimybę gauti visapusiškus duomenis apie mūsų šalies gyventojų sudėtį.

Pirmas klausimas (ryšys su šeimos galva) įtrauktas į surašymo programą visų pirma gyventojų išsamiai apskaitai užtikrinti, nes įrašant į surašymo lapą visą šeimą bus galima tiksliai apskaičiuoti kaip esančius, taip ir laikinai išvykusius šeimos narius. Kartu su tuo įrašai šeimomis suteiks galimybę gauti duomenis apie šeimų skaičių mieste ir kaime.

Antras ir trečias klausimai įtraukti į surašymo lapą padės tiksliau apskaičiuoti gyventojus.

Ketvirtas, penktas ir šeštas klausimai labai svarbūs gyventojų sudėties charakteristikai. Šių rodiklių nagrinėjimas parodys gyventojų pasiskirstymą į vyrus ir moteris rajonuose, respublikose, kraštuose ir t.t. Taip pat bus gauti duomenys apie vyrų ir moterų skaičiaus santykį mieste ir kaime.

Susituokusių asmenų skaičius, jų amžius, o taip pat duomenys apie gyventojų amžių suteikia galimybę nustatyti būsimą gyventojų prieauglį ir apskaičiuoti gyventojų sudėtį pagal amžių ateičiai. Tas taip pat turės didelę reikšmę visoms ūkio šakoms.

Gyventojų apskaita pagal amžių grupes labai svarbi kultūriniam ir buitiniam aptarnavimui organizuoti. Pa-

vyzdžiui, duomenys apie vaikų iki 3 metų amžiaus skaičių leis nustatyti vaikų konsultacijų ir lopšelių reikiamą kiekį ir kiek reikės paruošti jiems aptarnaujančio personalo. Duomenys apie 6 metų amžiaus (pagal metus) skaičių reikalingi tam, kad būtų galima žinoti, kiek įsteigti vaikų darželių ir kiek vaikų įstos į mokyklą ateinančiais ir vėlesniais metais. Tų duomenų pagrindu planuojama mokyklų statyba, nustatomas vietų skaičius jose ir reikiamas mokytojų skaičius. Žinios apie darbingo amžiaus gyventojus reikalingos darbo resursams nustatyti. Netikslius atsakymai apie amžių (suapvalinimas) neleidžia teisingai panaudoti surašymo medžiagos.

Septintas ir aštuntas klausimai, suderinti su atsakymais į likusius surašymo lapo klausimus, duos išsamius duomenis apie socialinių nacių vystymąsi, apie įeinančių į Tarybų Sąjungą nacionalinių respublikų ekonomikos ir kultūros klestėjimą.

Į devintą klausimą Tarybų Sąjungos pilietis su pasididžiu atsakys — „TSRS pilietis“. Taip pat į devintą klausimą atsakymai leis nustatyti gyvenančių Tarybų Sąjungoje užsieniečių skaičių.

Atsakymai į surašymo lapo dešimtą ir vienuoliktą klausimus duos TSRS gyventojų išsilavinimo lygio charakteristiką, o taip pat besimokančių skaičių ir sudėtį. Surašymas išryškins, kiek žmonių mokosi aukštosiose, vidurinėse ir profesinėse mokyklose, įvairiuose kursuose kvalifikacijai kelti bei masinių profesijų specialistams paruošti.

Dvyliktas, tryliktas ir keturioliktas klausimai įtraukti į surašymo lapą tam, kad būtų galima nustatyti gyventojų pasiskirstymą pagal liaudies ūkio šakas, atskiras gamybos sritis, užsiėmimą ir pragyvenimo lėšų šaltinį.

Atsakymų į dvyliką klausimą nagrinėjimas parodys, kiek žmonių dirba pramonėje ir atskirose jos šakose, transporte, tarybiniuose ūkiuose, kolūkiuose, savo asmeniniame ūkyje, verslinėje kooperacijoje, liaudies švietimo ir sveikatos apsaugos įstaigose, prekyboje ir t.t.

Atsakymų į tryliką klausimą nagrinėjimas parodys gyventojų pasiskirstymą pagal užsiėmimą ir tuo pačiu parodys įvairių profesijų asmenų skaičių.

Atsakymą į keturioliktą klausimą duos tie asmenys, kurie nedirba, gyvena iš pensijų, stipendijų arba yra giminių išlaikomi. Atsakymai į keturioliktą klausimą nagrinėjimas leis nustatyti valstybės, kooperatinių ir visuomeninių organizacijų išlaikytinių — pensininkų, stipendininkų, vaikų namų auklėtinių ir t.t. skaičių.

Atsakymai į penkioliktą klausimą leis gauti duomenis apie tarybinės liaudies socialinę sudėtį. Surašymas parodys socialistinės visuomenės įvairių visuomeninių grupių asmenų skaičių. Vaikai ir nedirbantieji šeimos nariai priskiriami tai visuomenei grupei, kuriai priklauso šeimos galva, kurio jie yra išlaikomi. Pensininkai ir stipendininkai priskiriami tai visuomenei grupei, kuriai jie priklauso iki pereinant į pensiją arba stipendiją.

Tokiu būdu surašymas duos mūsų didžiosios socialistinės tėvynės gyventojų sudėties visapusišką statistinę charakteristiką.

Šie 15 surašymo lapo klausimų bus užpildomi pagal gyventojų žodinius atsakymus, nereikalaujant iš gyventojų dokumentų, patvirtinančių atsakymų teisingumą.

R. Abramavičius
Zarasų rajono surašymo skyriaus vedėjas

CENTRINĖ STATISTIKOS VALDYBA
PRIE TSRS MINISTRŲ TARYBOS

Visasąjunginis 1959 metų gyventojų surašymas

SURAŠYMO LAPAS Nr. _____

_____ respublika

_____ kraštas, sritis, apygarda

_____ rajonas

Į surašymo lapus įrašyti duomenys naudotini tik gyventojų surašymo medžiagos apdorojimo tikslui, laikantis nustatytos programos. Surašymo darbuotojams draudžiama kam nors pranešti surašymo lapuose įrašytų atsakymų turinį.

Adresas miesto gyvenvietėse:

Miesto gyvenvietės pavadinimas _____

Miesto rajonas _____

gatvė, skersgatvis, aikštė _____

namo Nr. _____

buto Nr. _____

Adresas kaimo vietovėse:

apylinkės taryba _____

gyvenvietė (kaimas, miestelis, vienkiemis ir t. t.) _____

gatvė _____

skersgatvis _____

namo Nr. _____

namo savininko pavardė _____

P a r d e		Nr.
Vardas, tėvo vardas		
1	Ryšys su šeimos galva (žmona, vyras, sūnus, duktė, motina, sesuo, sūnėnas ir pan.)	
2	Įrašant nuolatos gyvenantį, bet laikinai nesantį asmenį, pažymėti: „laikina išvykęs“ ir nurodyti, kiek laiko čia jo nėra	
3	Įrašant laikinai gyvenantį asmenį, nurodyti: a) nuolatinę gyvenamąją vietą; b) kiek laiko jo nėra nuolatinėje gyvenamojoje vietoje	
4	Lytis (vyras, moteris)	
5	Kiek sukako metų, o vaikams, jaunesniems kaip vienerių metų amžiaus — mėnesių?	metų _____ mėnesių _____
6	Ar šiuo metu gyvena santuokoje?	
7	Tautybė	
8	Gimtoji kalba	
9	Kurios valstybės pilietis?	X
10	Išsilavinimas: aukštasis, nebaigtas aukštasis, vidurinis specialusis, vidurinis bendrasis, septynmetis, pradinis. 9 metų amžiaus ir vyresniems asmenims, neturintiems pradinio išsilavinimo, nurodyti: „skaito ir rašo“, arba tikrai „skaito“ kuria nors kalba, arba „berašties“	
11	Jeigu asmuo mokosi, nurodyti pilną mokymo įstaigą (instituto, technikumą, mokyklą, kursą), kurioje jis mokosi, pavadinimą.	
12	Darbovietė (įmonės, kolūkio, įstaigos pavadinimas) arba „dirba savo ūkyje“	
13	Užsiėmimas šioje darbovietėje (pareigos arba atliekamas darbas)	
14	Jeigu neturi pajamas duodančio užsiėmimo, nurodyti kitą pragyvenimo lėšų šaltinį	
15	Kuriam visuomenei grupei priklauso (darbininkas, tarnautojas, kolūkietis, kooperuotas amatininkas, valstietis-pavienininkas, nekooperuotas amatininkas, laisvos profesijos asmuo, kulto tarnas)	

* KUKURŪZŲ AUGINTOJŲ APMOKYMAS

Vis didėjantis gyvulių skaičius mūsų kolūkyje reikalauja nuolat stiprinti pašarų bazę, gaminti kuo daugiau pašarų. Daug vilčių dedame į kukurūzus.

Praėjusiais metais buvo užsilosuota daugiau kaip 700 tonų žaliosios masės. Siloso gamybai daugiausia buvo panaudotas lubinas. Gi kukurūzų masės užsilosuota visai nedaug, nes iš 20 ha ploto buvo gautas menkas derlius.

Nutarėme 1959 metais padidinti kukurūzų pasėlių plotą. 10 ha kukurūzų auginsime bendrame masyve. 150 žemės ūkio artelės narių pareiškė norą auginti kukurūzus savo sodybiniuose sklypuose. Bendras jų plotas sudarys 30 hektarų. Kadangi žymi kolūkiečių dalis neturi reikiamų žinių auginant kukurūzus, organizuosime šiemet kukurūzų auginimo apmokymą.

Mokslas prasidės gruodžio 15 dieną ir truks tris mėnesius.

Šiuose kursuose mokysis laukininkystės brigadų brigadininkai, grandžių, auginsiančių kukurūzus bendruose masyvuose, nariai.

Gi brigadininkai, savo ruožtu, parteiks kursuose įgytas žinias, kolūkiečiams, auginsiančiams kukurūzus savo sodybiniuose sklypuose.

Mokymosi eigoje bus periodiškai tikrinama kaip klausytojai įsisavina dėstomą medžiagą. Įšnagrinėjus teorinę programos dalį, pavasarį atliksime praktinius užsiėmimus.

Dėstydamas pasistengsiu perteikti klausytojams medžiagą kuo suprantamiau, susiedamas ją su vietos sąlygomis, panaudodamas vaizdines priemones.

Kukurūzų auginimo apmokymas leis išvengti praėjusių metų klaidų auginant šią kultūrą, padės gauti gausų derlių.

A. Vinckus
Zdanovo vardo kolūkio agronomas

Tvirtėja Tarybų Sąjungos — Japonijos ekonominiai

ryšiai

PAJŪRIO KRAŠTAS. Per Tolimųjų Rytų uostą Nachodką padidėjo krovinių srovė į Japoniją, su kuria neseniai pasirašytas susitarimas dėl reguliarių krovinių bei keleivinių laivų reisų tarp Nachodkos uosto ir Japonijos uostų. Viena iš stambiausių Japonijos firmų „Sogo Bojeki Kaisia kompani“ sistemingai palaiko kontaktus su prekybiniais Tarybų Sąjungos sluoksniais. Ji perka Tarybų Sąjungoje daugiausia anglį ir mišką. 1958 metais ši firma užpirko 100 tūkstančių tonų anglies ir 75 tūkstančius kubinių metrų miško medžiagos, kas žymiai viršija jos ankstesniųjų metų importą. Į Tarybų Sąjungą ši firma eksportuoja valcuotą metalą, plieninius trosus bei kitas prekes. Kitos Japonijos firmos taip pat palaiko prekybinius ryšius su Tarybų Sąjunga.

Nuotraukoje: Nachodkos uoste.

N. Nazarovo nuotr. (TASS).

